

Европейският надзорен орган по защита на данните

и
защитата на личните данни в
институциите и органите на
Общността

*Всяка институция обработва лични данни.
Може би са Вашите...*

www.edps.europa.eu

Съдържание

Защо е важна защитата на данните?	2
Кой е ЕНОЗД?	4
Какви са задълженията на ЕНОЗД?	5
Какви са моите права?	7
Каква е ролята на длъжностните лица по защита на данните?	9
Как да подам жалба до ЕНОЗД?	11

Защо е важна защитата на данните?

Европейската администрация ежедневно обработва лична информация. Дейностите по наемане на работа, оценяването на персонала, събирането на здравни данни в медицински досиета, въвеждането на системи за управление на работното време и видео наблюдение са само няколко примера за това.

Макар най-често съхраняваната относно вас лична информация да се използва за законни цели и да не води до нежелани последици, тя носи и **риск**. Ако подобна информация е неточна, неактуална или бъде разкрита пред неподходящо лице, това може сериозно да ви навреди. Може несправедливо да ви бъде отказан професионален договор, да бъдете объркан с друго лице и да ви бъде отказан достъп до сграда, да бъдете обвинен в неправомерно разкриване на информация или дори да станете жертва на кражба на самоличност.

Ето защо **правата и задълженията** по отношение на защитата на личните данни засягат всички служители на ЕС и те трябва да ги знаят. Освен това обществеността също може да бъде засегната, когато поверява лична информация на институциите и органите на Общността.

Защитата на данните е **основно право**, защитено не само от националните законодателства, но и от европейското право. То е заложено в член 8 от **Хартата на основните права** на Европейския съюз.

Насърчаването на „култура на защита на данните“ в институциите и органите допринася за подобряване на управлението. Освен това включването, когато е необходимо, на гаранции за защита на данните в законодателството и политиките на ЕС е основна предпоставка за техния успех.

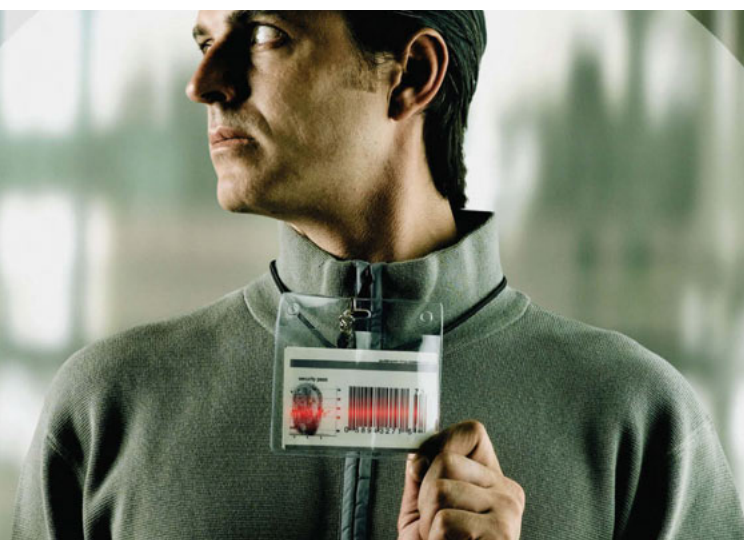

* Какво означава понятието „лични данни“?

Всяка информация относно физическо лице може да се счита за лични данни, ако самоличността на лицето е установена или може да бъде установена.

Самоличността на лицето се установява пряко чрез посочване на името му или може да бъде установена с помощта на идентификатор (например личен номер), или чрез набор от характерни за самоличността на лицето елементи (например възраст, националност, длъжност).

Примери за лични данни са имена, дати на раждане, снимки, ел. поща, телефонни номера и лични номера. Други елементи, като здравни данни, данни, предназначени за оценяването на служителите, и данни за трафика в интернет също се считат за лични данни.

Кой е ЕНОЗД?

ЕНОЗД е независим орган. Питър Хустинкс (Peter Hustinx) и Джовани Бутарели (Giovanni Buttarelli) са членове на институцията. Те са назначени съответно за ръководител и заместник-ръководител на ЕНОЗД със съвместно решение на Европейския парламент и на Съвета. Назначени за срок от пет години, те встъпиха в длъжност през януари 2009 г.

Задачата им е да гарантират, че основното право на защита на личните данни се зачита от институциите и органите на Общността.

Питър Хустинкс

Ръководител на Европейския надзорен орган по защита на данните

Питър Хустинкс изпълнява длъжността ръководител на ЕНОЗД от януари 2004 г., като допринася за изграждането на новия надзорен орган и за развитието на неговите функции на общностно равнище. През януари 2009 г. той е назначен за втори петгодишен мандат.

Преди да бъде назначен за ръководител на ЕНОЗД, г-н Хустинкс работи от 1991 г. като председател на нидерландския орган за защита на данните. Между 1996 г. и 2000 г. е председател на работната група по член 29 за защита на данните — консултативен орган на ЕС, съставен от представители на националните органи за защита на данните.

Джовани Бутарели

Заместник-ръководител на ЕНОЗД

Джовани Бутарели встъпва в длъжност заместник-ръководител на ЕНОЗД през януари 2009 г.

Преди да бъде назначен за заместник-ръководител на ЕНОЗД, г-н Бутарели работи от 1997 г. като главен секретар на италианския орган за защита на данните. Между 2002 г. и 2003 г. той е първо заместник-председател, а после и председател на Шенгенския съвместен надзорен орган.

Какви са задълженията на ЕНОЗД?

Полезна информация:

ЕНОЗД е компетентен само по отношение на данни, които се обработват от институциите и органите на Общността. Той **не е компетентен** по въпроси **на национално равнище** и поради това няма правомощия за надзор по отношение на обработката на лични данни от национални органи или частни дружества.

Основната цел на ЕНОЗД е да гарантира, че при обработването на лични данни или разработването на нови политики институциите и органите на Общността зачитат правото на неприкосновеност на личния живот. Трите основни сфери на дейност са изброени по-долу.

1. Надзор

- Контрол на обработката на лични данни в институциите и органите на Общността. ЕНОЗД извършва тази дейност в сътрудничество с длъжностните лица по защита на данните, назначени във всяка институция или орган на Общността.
- Изслушване и разглеждане на жалби, подадени от лица, чиито данни се обработват от европейските институции и органи, в т.ч. служители на администрацията на ЕС.
- Събиране на сведения и провеждане на инспекции на място по собствена инициатива или вследствие на подадена жалба.

2. Консултации

- Консултиране на институциите и органите на Общността по всички въпроси, които оказват въздействие върху защитата на личните данни. ЕНОЗД излиза със становища по законодателни предложения, свързани със защитата на личните данни.
- Следене на технологичните новости, които биха могли да имат въздействие върху защитата на данните.
- Участие в производства на Съда на Европейските общности.

3. Сътрудничество

- Сътрудничество с националните органи за защита на данните с цел насърчаване на систематична защита на данните в цяла Европа.
- Сътрудничество с надзорните органи, създадени в контекста на мащабни бази данни като *Eurodac* — база данни, която съдържа цифрови пръстови отпечатъци на лица, търсещи убежище.

Разликата между ЕНОЗД и националните органи за защита на данните

ЕНОЗД е компетентен да упражнява надзор и да консултира институциите и органите на Общността.

В държавите-членки подобни задачи са възложени на националните органи за защита на данните, а в някои страни и на местните органи. Техните задачи обикновено обхващат и обработката на данни от частния сектор.

ЕНОЗД сътрудничи с националните органи, например в рамките на работната група по член 29 за защита на данните, но не стои над националните или местните органи.

ЕНОЗД в ролята на консултант

По време на първия си мандат ЕНОЗД издаде близо 50 законодателни становища по въпроси от значение за защитата на данните.

Сред разгледаните въпроси бяха рамковото решение относно защитата на данните в областта на полицейското и съдебното сътрудничество, директивата относно съхраняването на телекомуникационни данни, регламентът относно публичния достъп до документи, обменът на данни със САЩ, директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации и съобщението относно радиочестотната идентификация.

Какви са моите права?

Имам ли право да знам дали институция или орган на Общността обработва свързани с мен данни?

Да. **Администраторът на данните** трябва да ви представи, предварително или веднага след регистрирането на данните, информация, която включва:

- **самоличността** на администратора на данните;
- **целта на обработката**;
- **получателите** на данните;
- **правата ви** на лице, чиито данни се обработват.

Имам ли право да проверя свързаните с мен данни, които се обработват от институциите?

Да. Имате право да получите безплатно от администратора на данни:

- **достъп** до личните ви данни и до определена информация относно обработката (цел на обработката, за какви данни се отнася, пред кого се разкриват данните и т.н.);
- **поправка** при неточни или непълни лични данни;
- **блокиране и заличаване** на данни при определени обстоятелства.

Имам ли право на възражение срещу обработката на мои данни?

Имате право да възразите срещу обработката на свързани с вас данни по всяко време, при наличието на **неоспорими и законни основания**.

Освен това имате право да бъдете информиран преди данните ви да бъдат разкрити за първи път пред трети лица или преди те от своя страна да ги използват за целите на директния маркетинг. Имате право да възразите срещу подобно разкриване и използване.

Какво мога да направя в проблемна ситуация?

- Първо, **уведомете** отговарящия за обработката **администратор на данните** и го помолете за съдействие.
- Ако не получите отговор или не сте удовлетворен от него, **влезте във връзка с длъжностното лице по защита на данните** на съответната институция или орган (списъкът на длъжностните лица по защита на данните може да се намери на уебсайта на ЕНОЗД).
- Можете също да **подадете жалба до ЕНОЗД**, който ще разгледа вашето искане и ще предприеме необходимите мерки (вж. „Как да подам жалба до ЕНОЗД?“).
- Можете да обжалвате решение на ЕНОЗД пред Съда на Европейските общности.

Ключови думи:

Обработка: всяка операция, извършвана по отношение на лични данни, независимо дали е автоматизирана или не: събиране, записване, съхраняване, промени, справки, разкриване, блокиране и т.н.

Администратор на данни: Административно образувание (например генерална дирекция или отдел на Европейската комисия) или лице, което, от името на институция или орган, определя целите на обработката на лични данни и средствата за нейното извършване.

За повече информация: вж. регламента относно защитата на данните (Регламент (ЕО) № 45/2001, ОВ L 8, 12.1.2001 г.), който установява правната рамка за обработката на лични данни от институциите и органите на Общността.

Каква е ролята на длъжностните лица по защита на данните?

Всяка институция и орган на Общността трябва да назначи длъжностно лице по защита на данните. Длъжностното лице по защита на данните гарантира, като действа независимо, спазването от страна на съответната институция или орган на задълженията им по отношение на защитата на данните.

Длъжностното лице по защита на данните е основна фигура при предоставянето на информация на администраторите и на субектите на данните относно техните права и задължения и сътрудничи с ЕНОЗД в областта на спазването на регламента относно защитата на данните.

Длъжностното лице по защита на данните представя на ЕНОЗД уведомлението за предварителна проверка.

В много случаи то е връзката между ЕНОЗД и администратора, отговарящ за операцията по обработка на данни.

Длъжностното лице по защита на данните може да оказва полезно съдействие при разглеждането на жалби и предоставя актуална информация за спазването на регламента от институциите и агенциите.

ЕНОЗД и длъжностните лица по защита на данните провеждат редовни срещи или на двустранна основа, или в рамките на мрежата на длъжностните лица по защита на данните.

Ключови думи:

Задължения по отношение на защитата на данните: задължения, възложени на лицето или административното звено, което обработва лични данни. Това включва задължението да се предоставя определена информация на лицето, чиито данни се обработват; да се улеснява неговия достъп до данните, както и упражняването от негова страна на други права, като правото на поправка и заличаване; както и да се гарантира въвеждането на необходимите мерки за сигурност.

Уведомление: предварително уведомяване на длъжностното лице по защита на данните относно всяка операция по обработка на лични данни от съответната институция или орган. ЕНОЗД трябва да бъде осведомен и за операции по обработка, които могат да крият специфичен риск за правата и свободите на лицата. Това се окачествява като уведомление за предварителна проверка.

Предварителна проверка: проверка, която се извършва от ЕНОЗД с цел да се провери дали обработката на чувствителна информация (например данни за здравословното състояние) е в съответствие с правата и задълженията, установени с регламента относно защитата на данните. Предварителната проверка на ЕНОЗД завършва със становище, в което може да се отправят препоръки към съответната институция или орган, с оглед да се гарантира спазването.

Регламент относно защитата на данните: Регламент (ЕО) № 45/2001 относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни.

Как да подам жалба до ЕНОЗД?

Кой може да подава жалби до ЕНОЗД?

Всеки, който счита, че правата му са били накърнени при обработката на свързани с него данни от институция или орган на Общността, може да подаде жалба до ЕНОЗД.

 Обработката на лични данни от национални органи или частни образувания е извън компетентността на ЕНОЗД. Освен това ЕНОЗД няма функции на апелативен орган по отношение на националните органи за защита на данните и следователно техните решения не могат да бъдат обжалвани пред ЕНОЗД.

Как да подам жалба?

Жалбата трябва да бъде подадена в писмен вид (по електронен или пощенски път) на следния адрес:

Европейски надзорен орган по защита на данните

Rue Wiertz 60
1047 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
edps@edps.europa.eu

От първостепенно значение е да се посочи всяка важна за случая информация и да се приложат всички необходими за проучването му документи.

Как ЕНОЗД разглежда жалбите?

По принцип всички жалби се разглеждат **поверително**.

Ако жалбата се счита за допустима, ЕНОЗД по своя преценка може да **проучи** случая.

Ако е възможно, ЕНОЗД работи за намиране на **приятелско споразумение** между жалбоподателя и съответната институция или орган на Общността. Ако това не е възможно, решението ще бъде изпратено както до жалбоподателя, така и до съответната институция или орган, отговорни за обработката на данните.

Правомощията на ЕНОЗД за надзор са широкообхватни, като започват от предоставяне на обикновена **консултация** на лицата, чиито данни се обработват, включват **отправяне на предупреждение или строга забележка** към съответната институция и стигат до налагане на забрана върху обработката или предаване на случая на **Съда на Европейските Общности**.

www.edps.europa.eu

Photo credits:

European Communities, page 4;

image100 Ltd., page 7;

iStockphoto, page 10;

Jupiterimages Corporation, page 3

Допълнителна информация за Европейския съюз можете да намерите в интернет чрез сървъра Europa (<http://europa.eu>).

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2009 г.

ISBN: 978-92-95073-46-3

doi: 10.2804/31660

© Европейски общности, 2009 г

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

Printed in Germany

ОТПЕЧАТАНО НА БЯЛА, НЕОБРАБОТЕНА С ХЛОР ХАРТИЯ

Служба за публикации

